

latba hozott magántanárokat fedezet hiányában jutalomdíjban nem részesíthetem.

Figyelmeztetem egyuttal a tanácsot, hogy a magántanárok jutalmazására irányuló javaslatát legkésőbb minden év május havában ide okvetetlenül terjessze fel.

Budapest, 1897. július 20-án

W_LASSICS s. k.

1897/8.

43,083. szám.

Folyó évi június hó 30-án 1047. sz. a. kelt felterjesztésére hivatkozva megengedem, hogy az unitárius vallásközönség kolozsvári papnevelőintézetének I.—II. és III. éves rendes hallgatói a kolozsvári tudomány-egyetem bölcsészet-, nyelv- és történettudományi karán, féléveik teljes beszámítására való jogosultsággal rendes hallgatókúl olykép iratkozhasanak be, hogy a tanulmányi-, fegyelmi- és leczkepez-szabályzat 49. §-ától eltérőleg csak heti 10 óra hallgatására köteleztessenek, s az egyetemi rendes hallgatókat megillető összes jogokban és kedvezményekben — az ösztöndíjak elnyerésére való jogosultság kivételével — részesedjenek.

A 3 évi tanfolyamot elvégzett szigorló unitárius theologusok az egyetemre csakis a kötelező teljes heti óraszám mellett iratkozhatnak be rendes hallgatókúl, s mindenben olyan elbánásban részesülendenek, mint a többi rendes hallgatók.

Az unitárius theologusok az egyetemi tanfolyamnak a fentebbiek értelmében leendő végzése után külön ministeri engedély nélkül bölcsészetdoktori szigorlatra bocsáttathatnak.

Erről a Tanácsot tudomás és további eljárás végett azzal a hozzáadással értesítem, hogy a fentebbieket az unitáriusok egyházi képviselő tanácsával egyidejűleg közlöm.

Budapest, 1897. augusztus 31-én.

A minister helyett:

Z_SILINSZKY s. k.
államtitkár.

58,803. szám.

A kereskedelemügyi m. kir. minister úr nemrégiben felterjesztést tett Ő Felségéhez az iránt, hogy egy mértékhitelítő díjnokot a törvénykövetelte elméleti minősítés elengedésével mértékhitelítő segéddé kinevezhessen, mert az ezen állásra pályázott igazolványos altisztek a szükséges gyakorlati képességgel nem bírtak.

Ő Felsége a szóban forgó kinevezést engedélyezte, kijelentette azonban az iránti kívánságát, hogy az igazolványos altiszteknek ezentúl a pályázatban alkalom nyújtassék, hogy különös szakképzettséggel járó állások elnyeréséhez szükséges gyakorlati ismereteiket próbaszolgálat útján beigazolhassák.

E legfelső rendelkezés következtében a kereskedelemügyi minister úr mind ama szolgálati ágaknál, melyeknél különös szakképzettség kívántatik, tárczája egész ügykörén belül próba szolgálatot akar rendszeresíteni.

Minthogy az említett legfelsőbb rendelkezés folytán a próbaszolgálat most már szélesebb alapon és az 1873. évi II. t. cz. határozmányjaival összhangban és pedig nemcsak a kereskedelemügyi, hanem a többi tárczák ügykörén belül is rendszeresítendő, ezennel felhívom a Tanácsot, hogy a szóban forgó legfelsőbb rendelkezés mikénti foganatosítására vonatkozólag a vezetése alatti intézet szempontjából hozzám mielőbb részletes véleményes jelentést tegyen.

Budapesten, 1897. szeptember hó 19-én.

A minister meghagyásából:

DR. TÓTH LAJOS s. k.,
osztálytanácsos.

7507. szám.

Az orvostudományi karnak a tanárok korpótlékai ügyében hozzám intézett s a Tanács által f. évi február hó 2-án 670 sz. a. kelt felterjesztett beadványában kérelmezettekre nézve értesítem a tanácsot, miszerint az egyetemi helyettes tanári szolgálati időnek a korpótlékokba való aránylagos beszámítása csak kegyelmi uton eszközölhető. Ellenben az, hogy a tanárségédi alkalmazást közvetlenül követő helyettes tanári szolgálat minden olyan esetben, a midőn a tanszék helyettesítési meg-

bizást a végleges alkalmazás követi, a nyugdíj igénybe beszámítassék, akadályokba nem ütközik.

Budapest, 1897. október 14-én.

W_LASSICS S. K.

59,652. szám.

A kolozsvári m. kir. tud. egyetem tanácsának, tudomás és mihez tartás végett kiadom.

Budapest, 1897. évi szeptember 30.

W_LASSICS S. K.

Másolat.

Az utóbbi években többször előfordult, hogy az orvosi karon az államköltségvetésben rendszeresített tanársegédi és gyakornoki állásokra egyes intézetek és kórodák mellett az az illető intézeti igazgatók fiai alkalmaztattak.

Az ilyen esetek ismétlődése könnyen azon feltevésre adhat alkalmat, hogy a tanárok fiainak alkalmazása más érdemesek mellőzésével járhat, és az egyetemi administratio ellen irányuló, bár indokolatlan, de a közvélemény előtt hitelre találó kellemtelen felszólamlásokra vezethet.

Mindezeknél fogva az ezirányban régen fennállott szabályok felújítása és a közszolgálat terén különben is zsinórmértékül szolgáló azon elv kifolyásaként, hogy egymástól függő állásokon közeli rokonok nem működhetnek, értesítem, miszerint adjunciusokul, tanársegédekül és gyakornokokul az intézeti igazgatók fiai vagy vejei az atyjuk vagy apósuk vezetése alatt álló intézeteknél illetőleg kórodáknál nem alkalmazhatók.

A másolat hiteleül:

GRABOTSAY ADOLF S. K.,
igazgató.

4420. eln. szám.

Az állami hatóságok és intézetek különféle ipari szükségleteinek, de különösen textilárú szükségleteinek fedezését célzó árlejtési kiírások rendszerint utalást szotak tartalmazni az illető hatóságoknál őrzött árúmintákra azzal a kikötéssel, hogy a szállítandó árú minősége a kiíró hatóságnál betekinthető minta minőségének megfelelően.

Mínt hogy a belföldi iparosok s különösen a textilárúgyárosok, a kik az Ausztriával való versenyzésben leendő megállhatásuk végett az üzemköltségeknek lehető redukálására vannak utalva, nincsenek abban a helyzetben, hogy áruminták megtekintése végett pld. Erdélyből vagy az országnak más határvidékén létező gyártelepeikről idővesztéssel és latba eső úti s egyéb költségekkel kapcsolatos utazásokat tegyenek Budapestre, vagy az árlejtéseket kiíró hatóságok más székhelyeire, különösen oly esetekben, a mikor eredményükben kétes üzletekről van szó: a kereskedelemügyi minister úrnak hozzám intézett felkéréséhez képest felhivom a Tanácsot, hogy ezentúl oly közszállítási kiírások alkalmával, hol a szállítások bizonyos mustra minőség alapján eszközözlendők, a mustrák a tapasztalás szerinti részvét arányába kellő számban álljanak rendelkezésre és a pályázó czégeknek a költségek megtérítése mellett bocsáttassanak rendelkezésre. Ennélfogva a Tanács ezentúl az árlejtési hirdetményben világosan jelezze azt is, hogy a kérdéses mustrák hol, mikor és mily árban szerezhetők meg.

Budapest, 1897. november 11-én.

A minister meghagyásából:

MOLNÁR VIKTOR S. K.,
osztálytan., elnöki titkár.

ad 69,798. szám.

Angliában és annak példájára a művelt nyugatnak több országban — így Ausztriában is — »University extension« név alatt egy intézmény létesült és hódít tért, a melynek célja az, hogy tudományos színvonalon tartott rendszeres előadási sorozatok révén, az iskolai kötelekek körébe nem tartozó nagy közönségnek különböző művelődési igényeit elégítse ki.

Egyrészt hazai culturánk egész berendezéséből és irányából folyó azon hivatásunk, a melynél fogva a nyugat művelődési mozgalmaival lehetőleg lépést kell tartanunk, másrészt pedig azon meggyőződés, a mely szerint az ezen intézmény létesítését és felvirágoztatását kívánó okok nálunk is — és pedig talán még fokozott mérvben — fennállanak: arra indított, hogy ezen intézménnyel foglalkozzam és annak hazánkban való meghonosítását tervbe vegyem.

A fővezetést — úgy vélem — főiskoláinknak kellene kezökbe venni. Előadókul azonban az egyéb fokozatú iskoláknak tanárai, sőt hazánk értelmiségének más foglalkozást gyakorló tagjai közül is megnyerendők volnának azok, a kik valamely szakban való kitűnő tudásuknál és vonzó előadási képességöknél fogva e feladatra kiválóan alkalmasaknak látszanak. A működésnek tulajdonképi tere nem a székes főváros, hanem a vidék lenne, a hol a társadalmi élet vezető elemeinek bevonásával talán helyi érdekeltségek volnának alakítandók, a melyeknek hivatása az lenne, hogy a helyi körülmények szerint kívánatos előadási tárgyak megfelelő megválasztásában működjenek közre.

Felhívom a tanácsot, hogy az »University extension« meghonosítására irányuló tervem és az annak foganatosítására szolgáló legcélszerűsőbb módokat kérdésében véleményét mielőbb kimerítően fejtse ki.

Budapesten, 1897. november hó 15-én.

W. LASSICS s. k.

64,187. szám.

A tanácsnak f. évi október 9-én 154. szám alatt kelt felterjesztésére további eljárás végett tudatom a tanácscsal, hogy f. évi június 13-án 31,912. szám alatt a gyógyszer számlák negyed, illetőleg fél évenként leendő felterjesztésére vonatkozó rendeletemet, miután az orvoskar által felhozott ellenvetéseket az administratio terén felmerült nehézségekkel szemben eléggé nyomós oknak nem találom, továbbra is tentartom.

Budapest, 1897. december hó 17-én.

A miniszter meghagyásából:

DR. TÓTH LAJOS s. k.,
osztálytanácsos.

67,661/97. szám.

A budapesti tudomány egyetem orvosi karának javaslataira elrendelem, hogy az egyetemi tanársegédek, miután tanársegédi állásukban általam megerősítették, felesketendők.

Felhívom ennél fogva a Tanácsot, hogy az eskü szövegére nézve tegyen előterjesztést és a tanársegédek részére kiállítatni szokott kinevezési okmány egy példányát mutassa be.

Miről a Tanácsot tudomás és további eljárás végett értesítem.

Budapest, 1898. január hó 5-én.

W_LASSICS s. k.

3448. szám.

Kolozsvári kir. tud. egyetem tanácsának f. évi január hó 16-án 615. sz. a. kelt felterjesztésére tudomás és további eljárás végett azzal küldöm meg, figyelmeztesse a tanárokat, hogy esedékessé válандó korpótlékaik kiutalványozását kellő időben kérelmezzék.

Budapest, 1898. január hó 28-án.

A minister meghagyásából:

DR. TÓTH LAJOS s. k.
osztálytanácsos.

15,280. szám.

Tudomás végett értesítem a tanácsot, hogy a marosvásárhelyi r. kath. főgymnasiumnak mint nyolcz osztályú középiskolának a nyilvánosságot és az érettségi vizsgálat megtartásának jogát az 1897—98. tanévre megadtam.

Budapesten, 1898. évi márczius 18-án.

W_LASSICS, s. k.

19,677. szám.

Az 1895. évi 11,658. számú rendeletben felhívtam volt a Tanácsot, hogy a külföldi utazási ösztöndíjak adományozására vonatkozólag mindig a tanév végén tegyen hozzám felterjesztést.

Miután e rendelkezésemet a Tanács többször figyelmen kívül hagyta, pedig a megfelelő javadalom célirányos felosztása a legkiválóbb folyamodók kiválasztása és a tanári succrescentia szempontjából fennforgó szükségletek helyes mérlegelése csakis úgy történhetik meg, ha a folyamodványok az egyes főiskolákon összegyűjtetvén, tanévenként egy bizonyos időben terjesztetnek fel hozzám, ennél fogva ezennel újból elrendelem, hogy ezentúl a tanév folyamában benyújtandó, vagy általam határidő kitévése nélkül véleményezés végett leküldendő folyamodványokat a Tanács mindig a tanév végén

együttesen terjessze fel, hogy a következő tanévre szóló kiküldések felől együttesen és kellő időben határozhassak. Azoknak a folyamodóknak a kérvényei, a kik a tanévnek csak 2-ik felétől kezdve óhajtanak külföldre menni, — a mennyiben a tanév első felében érkeznek a Tanácshoz, az első félév vége felé — de szintén együttesen — terjesztendőek fel.

Figyelmeztetem a Tanácsot, hogy e rendelkezésem a legszigorúbban betartandó.

Együttal idezártan visszaküldöm a Tanácsnak f. évi márczius hó 26-án 919. sz. a. kelt telterjesztése mellől dr. Meliorisz Béla útazási ösztöndíj iránti felszerelt kérvényét, ezt is a folyó tanév végén teendő javaslata rendén terjessze fel hozzám elintézés végett.

Budapest, 1898. ápril hó 2 án.

W^LASSICS S. K.

25,073. szám.

Szakkérfiak részéről úgy szaktanácskozmányokon, mint a sajtóban az utóbbi években többször felvetett és megvitatott eszme, hogy a gymnasiumi érettségi vizsgálatok írásbeli részén a magyarról latinra való fordítás helyébe, — tekintve, hogy a classicus nyelvek tanításának az Utasításokban is kifejezésre juttatott főcélja a görög-római régiségek megismerése s hogy a latin nyelven való írás e cél elérésére nem okvetetlenül szükséges, — a latinról magyarra való fordítás lépjen.

Nem kívánok elzárkózni a szakkérfiak ezen eszméje elől; végleges elhatározásom előtt mindazonáltal nem mulasztom el erre vonatkozólag az egyetemi tanács véleményét kikérni.

Tájékoztatásul megjegyzem, hogy álláspontom a kitűzendő föladatra nézve lényegében megegyez a volt közoktatási tanácsnak ez irányban egyhangúlag megállapított javaslatával, a mely a következő:

Latinból magyarra fordítás az iskolában tárgyalt íróknak nem olvasott részeiből, még pedig:

- a) egy költőből 20—25 sor,
- b) egy prózairóból 20—30 sor.

Ezen fordításul adott szövegeknek a szaktanár által megjelölendő néhány kifejezése grammaticai és stilisztikai —

néhány helye pedig tárgyi (archaeologiai, mythologiai stb. szempontból megmagyarázandó.

A feladat minden segédeszköz nélkül, tehát szótár nélkül oldandó meg.

Az utóbbi pontra nézve azonban megjegyzem, hogy megvolna engedhető, egy etymologiai szócsoportok szerint szerkesztett, csupán a szók alapjelentését magában foglaló szótár használása; ilyen szótárnak szerkesztése gondoskodásom tárgyát fogná képezni, addig pedig azoknak a szóknak, a melyekről a tanár felteheti, hogy a tanulók eddigi olvasmányaikból nem ismerik, értelme magában a feladatban megjelölendő.

Budapest, 1898. ápril 30-án.

WLASSICS GYULA s. k.

24,456. szám.

A kolozsvári egyetem hivatali és irodai költségeinek fedezésére szolgáló évi átalányt a törvényhozás hozzájárulásával 1000 frtról 1200 frtra emelvén, utasítottam egyidejűleg a kolozsvári adóhivatalt, hogy ez összeget az eddigi módzatok mellett fizesse ki.

Erről a tanácsot tudomás és további eljárás végett 1896. évi jan. hó 23-án 830. sz. felterjesztésére azzal értesítem, hogy megegyezőleg a bpesti egyetem gazdasági ügyeinek vezetésére vonatkozó utasítás 67. §-ában foglaltakkal, az irodai átalányból az egyetemi rektor kezeihez reprezentationális költségek fedezésére évenként 300 azaz háromszáz forint számadás kötelezettsége nélkül kiszolgáltatható.

Budapest, 1898. május hó 7-én.

WLASSICS s. k.

16,642. szám.

Folyó évi február hó 26-án 473. sz. a. kelt felterjesztésére hivatkozva, melyben az egyetem és az egyes karok részére külön-külön jelvényes címér engedélyezését kéri, tudomás végett értesítem a tanácsot, hogy miután külön kari és egyetemi címerek használatát nélkülözhetőnek vélem, a kérelmet

most sem találtam teljesíthetőnek, mint a hogy, az már az 1873. évi 1355. sz. itteni rendelettel megtagadtattott.

Budapesten, 1898. június 15-én.

W_LASSICS S. K.

2464. eln. szám.

A m. kir. belügyminister úrnak f. é. május hó 15-én, 4642. sz. a. a címeres nemzeti lobogónak nyilvános ünnepek alkalmával való kitűzése tárgyában kiadott körrendeletének másolatát a »Melléklet«-nek a vezetésem alatt álló ministeriumot érdeklő részével együtt a tanácsnak tudomás, mihez tartás és további intézkedés végett idezárta megküldöm.

Budapest, 1898. június hó 29-én.

W_LASSICS GYULA S. K.

Másolat.

4642. szám.

M. kir. belügyminister.

I.

KÖRRENDELET,

valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének a címeres nemzeti lobogónak nyilvános ünnepek alkalmával való kitűzése tárgyában.

Az 1848. évi XXI. törvényczikk 2. §-ában foglalt a középületek és közintézeteknek nyilvános ünnepek alkalmával a címeres nemzeti lobogóval leendő feldíszítéséről szóló rendelkezés akadálytalan végrehajtása, illetőleg az idézett törvényi rendelkezés végrehajtása tárgyában 1895. évi október hó 11-én, 88,155. szám alatt kiadott itteni körrendelet fogantatása közben felmerülhető nehézségek és tévedések elhárítása érdekében szükségesnek mutatkozik mindazon középületek tüzetes megjelölése, melyek a szóban forgó alkalmakkor a jelzett módon díszítendőek.

Ennélfogva annak előrebocsátása mellett, hogy »középületek«-nek tekintendőek az állam, törvényhatóság, vagy község tulajdonát képező és közigazgatási illetve bírósági, közoktatási, közművelődési illetve közjótékonyasági vagy közgazdasági célokra szolgáló épületek;

valamint a más közjogi és magánjogi alanyok tulajdonát képező azon épületek is, melyeket a fentebb felsorolt köz-célok szolgálatában álló intézetek a maguk egészében elfog-

lálnak, feltéve, hogy ezen intézetek közhatósági, jogilag körvonalozott felügyelet alatt állanak;

hogy továbbá »nyilvános ünnepek« alatt ez esetben Szent István napja (augusztus 20-adika római naptár szerint) nemkülönben az 1848-iki törvények szentesítési napjának évfordulója (április 11-ike római naptár szerint), továbbá a mindenkori uralkodó születés napja, s végül a törvényhozás által a jövőben netán kijelölendő nemzeti ünnepek értendők;

egyetértőleg a m. kir. miniszerelnök, pénzügyi, kereskedelemügyi, földművelésügyi, vallás- és közoktatásügyi és igazságügyi miniszer urakkal — a nyilvános ünnepek alkalmával címeres nemzeti lobogóval díszítendő középületek névsorát megállapítottam, úgy, miként az a jelen rendelet »Melléklet«-ében előadva van.

Közelebbi tájékozás kedvéért kiemelendőnek mutatkozik még, hogy a magyar korona országainak egyesített címérét a lobogón csupán azon főkormányhatóságok, (ministeriumok) alkalmazzák, melyeknek hatásköre az 1868. évi XXX. t. cz. értelmében Horvát-Szlavonországokra is kiterjed, továbbá szintén az egyesített címerrel ellátott lobogót alkalmazzák azon közép és alsó hatóságok, melyek a jelzett főhatóságok alá rendelve, tehát az idézett törvény által közösöknek kijelentett közigazgatási ágakban — Horvát-Szlavon országok területén működnek; míg ellenben minden többi — bár közös közigazgatási ágban, — de kizárólag csak a szorosán vett Magyarország területére szorítózkodó működést kifejtő hatóságok valamennyien az u. n. külön címerrel ellátott nemzeti lobogót használják, illetve kötelesek a fent érintett nyilvános ünnepek alkalmával épületeikre kitűzni.

Megjegyzem, hogy Fiumében a fiumei és magyar-horvát tengerparti kir. kormányzó palotája, a kormányzósági hivatal és a tengerészeti hatóság épülete az egyesített, a többi középületek ellenben a külön címert feltűntető lobogóval díszítendők.

Megjegyzem továbbá, hogy a mennyiben a fennebbi fogalom-meghatározás második részében érintett épületek a szóban forgó intézetek által nem a maguk egészükben foglaltatnának le, az egész épület középületnek nem minősíthető ugyan, az illető intézet által elfoglalt lakosztályban azonban a címeres lobogó kitűzhető.

Miről a Czímet tudomás és a saját hátáskörébe eső intézkedések megtétele végett azzal a hozzáadással értesítem, hogy az általam e részben felkért szakminister urak, a vezetésük alatt álló közigazgatási ágban szükséges megfelelő intézkedéseket legközelebb szintén megfogják tenni.

Budapesten, 1898. évi május hó 15-én.

PERCZEL S. K.

MELLÉKLET,

a címeres nemzeti lobogónak nyilvános ünnepek alkalmával való kitűzése tárgyában kibocsátott körrendelethez.

Vallás- és közoktatásügyi ministerium.

Központi épület, továbbá

I. Művészeti és emberbaráti intézetek:

1. A festészeti és szobrászati mesteriskolák.
2. Az orsz. m. kir. mintarajziskola és rajztanárképző.
3. A női festő iskola.
4. Az iparművészeti muzeum és iskola.
5. Az orsz. m. kir. zeneakadémia.
6. Az » » » színművészeti akadémia.
7. A magyar nemzeti muzeum.
8. Az orsz. képtár és történelmi képcsarnok.
9. A vakok budapesti orsz. intézete.
10. A hülyék budapesti állami intézete.
11. A siketnémák váci orsz. m. kir. nevelő- és tanítóképző intézete.
12. A siketnémák kolozsvári intézete.
13. A siketnémák temesvári iskolája.
14. Az állam tulajdonát képező, de az orsz. magyar képzőművészeti társulat használatába átengedett városligeti új műcsarnok.

II. Felsőbb tanintézetek:

1. A budapesti tud. egyetem következő épületei:
  - a) központi épület (IV. Szerb-utcza)
  - b) könyvtár (IV. Ferencziek-tere)
  - c) természetrajzi intézetek épülete (VIII. Múzeum-körút)

- d) vegytani intézet (VIII. Múzeum-körút: kertben)
- e) élettani intézet (VIII. Eszterházy-utcza)
- f. phisicai » » » »
- g) orvoskari központi épület (VIII. Üllői-út)
- h) I. sebészeti kóroda » » »
- i) I. belgyógyászati kóroda » » »
- j) gazdasági hivatal » » » kertben)
- k) boncztnai intézet (VIII. Mária-utcza)
- l) I. kórboncztnai intézet » » » (bérházban)
- m) II. belgyógyászati kóroda (VIII. Szentkirályi-utcza)
- n) I. szül. és nőgyógyászati kóroda (VIII. Baross-utcza)
- o. II. kórboncztnai intézet » » » bérházban, melyben egy magán lakás is van)
- p) II. szül. és nőgyógyászati kóroda (VIII. Rök-Szilárd-utcza
1. (ez a kórodának az új épületbe leendő kiköltözése után bábaképezde lesz);
- q) II. szül. és nőgyógyászati kóroda új épülete (VIII. Üllő út; botanikus kertben; még nincsen használatban);
- r) boncztnai intézet új épülete (IX. Tűzoltó-utcza, még nincsen használatban);
- s) törvényszéki orvostani intézet (IX. Üllői-út).

2. A budapesti kir. József műegyetem épületei :

- a) Főépület (VIII. Muzeum-körút);
- b) melléképület
- c) pótépület (Eszterházi-u. VIII.)

3. A kolozsvári Ferencz József tudomány egyetem épületei:

- a) Főépület (épülőben, 4 ,utczára szól, tehát 4 lobogóval volna ellátandó);
- b) boncztnai intézet;
- c) élettani »
- d) vegytani »
- e) állattani intézet,
- f) kór és gyógytani intézet.

4. Királyi jogakadémiák épületei:

- a) Kassán,
- b) Pozsonyban,
- c) Nagyváradon.

5. R. kath. és autonom felekezeti jogakadémiák épületei:

- a) egri érseki és
- b) pécsi püspöki joglyceumok, —
- c) kecskeméti,
- d) sárospataki,
- e) debreczeni és
- f) máramaros-szigeti ev. református,
- g) eperjesi ág. hitv. ev. jogakadémiák épületei.

6. A bába iskolák épületei:

- a) Szegeden,
- b) Nagyváradon,
- c) Pozsonyban,
- d) Nagy-Szebenben (most épül),
- e) Szombathelyen,
- f) Debreczenben,
- g) Ungvárott.

7. Magyar Tudományos Akadémia épülete Budapesten.

III. Középiskolák:

I. Budapest-fővárosi tankerület.

A főigazgatóság vezetése alatt:

- a) az I. ker. állami főgymnasium,
  - a VII. » » »
  - a VIII. » » »
- a II. ker. kir. főgymnasium,
  - az V. » » »
  - a IV. » kath. »
  - a László Mihály-féle »
  - a Fekete József-féle »
- b) a II. ker. állami főreáliskola,
  - az V. » » »
  - a VI. » » »
  - a IV. » községi »
  - a VIII. » » »

2. Az állam főfelügyelete alatt:

- a budapesti ev. ref főgymnasium,
- a » ág. ev. »

II. Budapest-vidéki tankerület.

A főigazgatóság vezetése alatt:

- a) a jászberényi állami főgymnásium
 a szolnoki » »
 az egri katholikus »
 az esztergomi » »
 a kalocsai » »
 a kecskeméti » »
 a váczi » »
 a félegyházai közs. kath. »
 a gyöngyösi » » »
 a rákospalotai Wágner Manó-féle magán gymnasium.
 b) a kecskeméti állami főreáliskola,
 az egri » »
 az esztergomi községi alreáliskola.

Az állam főfelügyelete alatt.

- a halasi ev. ref. főgymnasium,
 a kecskeméti ev. ref. főgymnasium,
 a nagy-kőrösi „ » »
 a kun-szent-miklósi ev. ref. algymnásium,
 az aszódi ág. ev. algymnásium.

III. Pozsonyi tankerület.

A főigazgatóság vezetése alatt.

- a) A pozsonyi kir. főgymnásium,
 a trencséni » »
 a zsolnai kir. algymnasium,
 a szakolczai » »
 a lévai kath. főgymnásium,
 a nagyszombati » »
 a nyitrai kath. főgymnásium,
 a pozsony-szent-györgyi kath. algymnásium,
 a privigyei » »
 a komáromi » »
 az érsekújvári közs. gymnasium,
 b) a pozsonyi állami főreáliskola,
 a vágújhelyi izr. alreáliskola.

Az állam főfelügyelete alatt:

- a pozsonyi ág. ev. főgymnásium.

IV. Besztercebányai tankerület.

A főigazgatóság vezetése alatt:

- a) a losonczi állami főgymnásium,
 a besztercebányai kir. főgymnásium
 a lőcsei » »
 a selmeczbányai » »
 a trsztenai » »
 a rózsahegyi kath. »
 a rozsnói » »
 a podolini » algymnásium,
 b) a körmöczbányai áll. főreáliskola,
 a lőcsei » »

Az állam főfelügyelete alatt:

- az iglói ág. ev. főgymnásium,
 a késmárki » » »
 a rozsnói » » »
 a selmeczbányai » » »
 a besztercebányai » » algymnásium,
 a rimaszombati egyes. prot. főgymnásium,

II. Kassai tankerület.

A főigazgató vezetése alatt:

- a) a munkácsi állami főgymnásium,
 a nagybányai » »
 a bártfai állami algymnásium,
 a beregszászi » gymnasium,
 az eperjesi kir. főgymnásium,
 a szatmári » »
 az ungvári állami főgymnásium,
 a kassai kath. »
 a sátoralja-ujhelyi kath. »
 a máramaros-szigeti » algymnásium,
 a kis-szebeni » »
 b) a kassai állami főreáliskola,

Az állam főfelügyelete alatt:

- a máramarosszigeti ev. ref. főgymnásium,
 a szatmári » » »
 az eperjesi ág. ev. »

VI. Debreczeni tankerület.

A főigazgatóság vezetése alatt.

- a) a szentesi állami főgymnásium,
- a nagykállói » algymnásium,
- a miskolczi kir. »
- a nagy-károlyi kath. főgymnásium,
- a debreczeni » algymnásium,
- b) a » állami főreáliskola,

Az állam főfelügyelete alatt:

- a) a debreczeni ev. ref. főgymnásium,
- a hódmezővásárhelyi » » »
- a miskolczi » » »
- a sárospataki » » »
- a kisújszállási » » »
- a mező-turi » » »
- a hajdúböszörményi » » gymnásium,
- a hajdú-nánási » » »
- a karczagi » » »
- a szarvasi ág. ev. főgymnásium,
- a nyíregyházai » » »

VII. Kolozsvári tankerület.

A főigazgatóság felügyelete alatt:

- a) a szamosújvári állami főgymnásium,
- a naszódi alapítványi állami főgymnásium,
- a balázsfalvi gör. kath. főgymnásium,
- a csiksomlyói » »
- a kolozsvári » »
- a gyulafehérvári kath. főgymnásium,
- a székelyudvarhelyi » »
- a marosvásárhelyi » »
- a szilágysomlyói » »
- b) a székelyudvarhelyi állami főreáliskola.

Az állam főfelügyelete alatt:

- a) a kolozsvári ev. ref. főgymnásium,
- a marosvásárhelyi » » »
- a nagyenyedi » » »
- a székely-udvarhelyi » » »

- a zilahi ev. ref. főgymnásium,
- a beszterczei ág. ev. »
- a szászrégeni » » algymnásium,
- a kolozsvári unitárius főgymnásium,
- a székely-keresztúri unitárius gymnasium.

VIII. Nagyszebeni tankerület.

A főigazgatóság vezetése alatt :

- a) a nagyszebeni állami főgymnásium,
az erzsébet-városi állami algymnásium.
- a brassói kath. főgymnásium,
- a kézdivásárhelyi kath. algymnásium,
- a petrosényi magán gymnasium,
- b) a dévai állami főreáliskola,
- a brassói » »

Az állam főfelügyelete alatt :

- a) a sepsi-szent-györgyi ev. ref. főgymnásium,
- a szászvárosi » » »
- a brassói ág. ev. » »
- a medgyesi » » »
- a nagyszebeni » » »
- a segesvári » » »
- a szászsebesi » » algymnásium,
- a brassói román gör. kel. főgymnásium,
- a brádi » » » algymnásium,
- b) a nagyszebeni ág. ev. főreáliskola,
- a brassói » » »
- a brassói román gör. kel. alreáliskola,

IX. Nagyváradi tankerület.

A főigazgatóság felügyelete alatt :

- a) a fehértemplomi állami főgymnásium,
- a lugosi » »
- az aradi kir. »
- a belényesi gör. kath. »
- a nagyváradi kath. »
- a temesvári » »
- a nagyszalontai közs. algymnásium,

- b) az aradi állami főreáliskola,
- a nagyváradai » »
- a temesvári » »
- a verseczi » »

Az állam főfelügyelete alatt:

- a békési ev. ref. gymnásium,
- a csabai ág. ev. algymnásium,

X. Szegedi tankerület.

A főigazgatóság vezetése alatt:

- a) a makói állami főgymnásium,
- a pancsovai » »
- a zombori » »
- a nagykikindai » gymnásium,
- az újvidéki kir. főgymnásium,
- a nagybecskereki községi főgymnásium,
- a szabadkai »
- a szegedi közs. kath. »
- a verbászi » algymnásium,
- a zentai » »
- a bajai kath. főgymnásium,
- b) a szegedi állami főreáliskola.

Az állam felügyelete alatt:

- az újvidéki szerb görög kel. főgymnásium.

XI. Székesfehérvári tankerület.

A főigazgatóság vezetése alatt:

- a) a kaposvári állami főgymnásium,
- a szegzárdi » »
- a zalaegerszegi állami főgymnásium,
- a keszthelyi kath. »
- a nagykanizsai » »
- a pécsi » »
- a székesfehérvári kath. főgymnásium,
- a veszprémi » »
- b) a pécsi állami főreáliskola,
- a székesfehérvári » »
- a sümegi községi alreáliskola,

Az állam főfelügyelete alatt:

- a csurgói ev. ref. főgymnásium,
- a győnki » » algymnásium,
- a bonyhádi ág. ev. »

XII. Győri tankerület.

A főigazgatóság vezetése alatt:

- a) a szentgotthardi állami algymnásium,
- a győri kath. főgymnásium,
- a soproni » »
- a szombathelyi kath. főgymnásium,
- a kőszegi » algymnásium,
- a magyar-óvári » »
- a pápai » »
- a tatai » »
- a soproni Láhne-féle gymnasium,
- b) a győri állami főreáliskola,
- a soproni » »

Az állam főfelügyelete alatt:

- a) a pápai ev. ref. főgymnásium,
- a soproni ág. ev. főgymnásium,
- a felső-lövői ág. ev. gymnasium,
- b) » » » » » alreáliskola.

A magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszternek alárendelve.

1. A budapesti középiskolai tanárképző intézet gyakorló gymnasiuma.
2. A budapesti orsz. rabbi-képző intézet.
3. A fiúmei állami főgymnasium.
4. Eötvös Collegium Budapesten.
5. Ferencz-József nevelő intézet Budapesten.

Az összes elemi és polgári tanító- és tanítónő-képző intézetek.

Az összes óvónő képezdék.

Az összes állami, községi és felekezeti

felsőbb leányiskolák, felső kereskedelmi, polgári és felső nép-

iskolák, elemi iskolák és óvodák, nemkülönben a magánosok által fenntartott tanintézetek.

Végül:

A közalapítványi főtitiztség épülete:

Vág-Selyén és Buziáson.

A közalapítványi számtartóság épülete:

Nagyköveresen, Czepléden és Pécsváradon.

A közalapítványi felügyelőség épülete:

Pécsváradon, Szegzárdon, Czepléden, Püspökladányban és Somlyóvásárhelytt.

A közalapítványi ispánság épülete:

Sajóladon.

Az uradalmi főtitiztség épülete:

Báttaszéken.

A közalapítványi erdőgondnokság:

Znió-Váralján, Nyitra-Koloson, Apátfalván, Trencsén vm. Pilis-maróton, Pilis-Szent-Kereszten, Telkin, Szegzárdon, Vaiszlón, Pécs-Váradon, Zala-Erdődön, Nagy-Köveresen, Csákován és Jerszegen.

36,965. szám.

Mult 1897. évi 67,661. sz. a. elrendelvén, hogy az egyetemi tanársegédek ez állásukban általam leendő megerősítésük után, felesketendők, s időközben a Hivatalos Közlöny f. évi 13. számában közzétévén a ministeriumnak a közigazgatás különböző ágaiban alkalmazott tisztviselők hivatali esküje tárgyában kelt rendeletét, f. évi május hó 7-én 596. szám alatt kelt felterjesztésére hivatkozva tudomás és további eljárás végett közlöm a tanácscsal, hogy a tanársegédek valamint az adjunktusok is, kiknek felesketését ezennel szintén elrendelem, a ministeriumnak a hivatali esküre vonatkozó említett rendelete értelmében és az abban közlött esküminta szerint esketendők fel, s esküjükről az ugyanott közlött minta szerinti igazolvány állítandó ki, azzal a különbséggel, hogy abba a — kinevezett szó helyébe — megerősített teendő.

Rendelem továbbá, hogy a tanársegédek és adjunktusok az esküt az illető kari dekán kezébe tegyék le. A tanársegédi illetőleg adjunktusi megválasztásról szóló okmány az $\cdot/\cdot$ alatt a tanársegédekről és adjunktusokról vezetendő törzskönyv egyes lapja pedig a $\cdot/\cdot/\cdot$ alatt idezárt minta szerint szövegezendő.

Az alkalmazás meghosszabbítása esetén vagy pedig ha tanársegéd választatik meg adjunktusnak — eskü — az eskü szabályzat értelmében újból nem lévén teendő, a megválasztásról szóló okmány szövege megfelelően módosul.

Végül elrendelem, hogy a már alkalmazásban lévő tanársegédek s adjunktusok pótlólag szintén felesketendők.

A tanácsnak a tanársegédek s gyakornokok illetményeinek emelésére, valamint a tanársegédi illetmények előleges havi részletekben leendő utalványozására vonatkozó kérelme nem teljesíthető és pedig ez utóbbi kérelem azért nem, mert a tanársegédek alkalmazása az eskü daczára is csak ideiglenesnek tekinthető.

Budapest, 1898. július hó 17-én.

A minister meghagyásából:

GÖMÖRY OSZKÁR S. K.,
ministeri tanácsos.

1898/9.

65,318. szám.

Középiskoláikat külföldön végzett ifjaknak a hazai főiskolákra felvétele ügyében 1892 évi 46,497. sz. alatt kelt itteni rendeletnek a külföldi állampolgárokra vonatkozó rendelkezését oda módosítom, hogy ha ilyenek kívánnak hazai főiskoláinkra rendes hallgatókul felvétetni, tőlük kiegészítő érettségi vizsgálat letétele nem követelendő.

Mint hogy azonban külföldi tanintézetek bizonyítványai csak annyiban szolgálhatnak hazai főiskoláinkon a beiktatás alapjául, a mennyiben a felveendőknak oly érettségi fokáról tanúskodnak, milyent az érettségi vizsgálat sikeres kiállítására.